

כ"א אייר תשע"ב

13 מאי 2012

חוזר נפגעי עבודה 2012 / 25

אל: מנהלי הסניפים
מנהלי סניפי משנה
מנהלי תחום הגמלאות וסגניהם
מנהלי מחלקות נפגעי עבודה
ופקידי התביעות

המדון: הנחיות לטיפול בתביעות תושבי שטחים / עובדים זרים / ופליטים

1

- א. כללי**
1. מטרת החוזר להקל על פקידי התביעות ולפשט את אופן הטיפול בתביעות של עובדים זרים ותושבי שטחים.
 2. כאשר קיומם של יחסי עובד ומעביד מוטלים בספק, קביעת המעמד הינה בסמכות הגביה.
 3. יודגש כי במקרים בהם התובע לא המציא פרטים חיוניים לאיתור המעסיק – תידחה התביעה. לפי העיקרון המנחה "המוציא מחברו עליו הראיה", זאת אומרת אם התובע לא מסוגל להמציא את פרטי המעסיק, תביעתו תדחה והנושא יידון בבית הדין
 4. תהליכי העבודה נקבעו בשיתוף עם אגף הגבייה והביטוח.

ב. הגדרות

- * "אזור" – יהודה והשומרון, לא כולל מזרח ירושלים.
- * "ישובים" – הישובים הישראליים ביהודה ושומרון.
- * "תושב האזור" – מי שמתגורר באזור, ואינו אזרח ישראלי ולא חל עליו חוק השבות.
- * "עובד זר" – עובד שאינו אזרח ישראל או תושב בה לרבות תושב ה"אזור".

ג. תנאים לביטוח עובד זר בישראל

עובד זר המועסק בישראל כשכיר ע"י מעביד שאינו ישראלי ואין לו בישראל מען מסמכים משפטיים חייב בתשלום דמי ביטוח בעד עצמו. – אך אינו חייב ברישום מוקדם. (ראה תקנה 1(4) לתקנות בדבר הוראות מיוחדות לתשלום דמי ביטוח)

פיגור בתשלום דמי ביטוח עלול להביא להפחתת הגמלה ואף לשלילתה (סעיף 366 לחוק).

ד. תנאים לביטוח עובר זר ב"אזור"

עובד זר המועסק מחוץ לישראל ע"י מעביד ישראלי אינו מבוטח בביטוח נפגעי עבודה, לעומת זאת עובד זר המועסק בישובים או באתרים צבאיים (עובד זר ב"אזור") ע"י מעסיק שהוא תושב ישראל או תושב ישראל ב"אזור", וכן מי שנשלח לאזור ב"תפקיד" - מבוטח בביטוח נפגעי עבודה.

2

1. תנאים לביטוח עובד זר בדרך לעבודה ובחזרה ממנה**378א. ביטוח עובד זר המועסק באזור**

(א) הוראות פרקים ג', ה' ו-ח' יחולו על עובד זר המועסק ביישובים או באתרים הצבאיים, (בסעיף זה - עובד זר באזור) בידי מעסיק שהוא תושב ישראל או תושב ישראל באזור.

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (א) -

(1) עובדת זרה באזור או אשת עובד זר באזור לא תהיה מבוטחת לפי סעיף קטן זה למענק אשפוז, למענק לידה ולקצבת לידה אם אינה מתגוררת באחד מהיישובים או האתרים הצבאיים כאמור;

(2) הוראות סעיף 80(1) לא יחולו אלא אם העובד הזר מתגורר בישראל או באחד מהיישובים או האתרים הצבאיים ומתקיים אחד מאלה:

(א) תאונת העבודה כאמור בסעיף 80(1) אירעה בתוך אחד היישובים או האתרים הצבאיים;

(ב) תאונת העבודה כאמור אירעה מחוץ ליישובים או לאתרים הצבאיים ובתנאי שהיא אירעה באזור כמשמעותו בסעיף 1 לתוספת לחוק להארכת תוקפן של תקנות שעת חירום (יהודה והשומרון וחבל עזה - שיפוט ובעבריות ועזרה משפטית), התשכ"ח-1967; אירעה התאונה אגב השימוש ברכב מנועי - הרכב המנועי היה בבעלות תושב ישראל, תושב ישראל באזור או תאגיד הרשום בישראל והיה נהוג בידי תושב ישראל או תושב ישראל באזור.

1) על פי סעיף 378א(ג)(ב) לחוק, הוראות סעיף 80(1) לחוק (תאונה בדרך לעבודה ובחזרה ממנה) יחולו בהתקיים התנאים הבאים :

א) העובד הזר מתגורר בישראל או באחד מהיישובים / האתרים הצבאיים,

ב) תאונת העבודה, בדרך לעבודה ובחזרה ממנה למעון, אירעה בתוך אחד היישובים או האתרים הצבאיים

2) אירעה התאונה בדרך כמשמעותה בסעיף 80(1) לחוק, מחוץ ליישובים תוכר התאונה כתאונת עבודה בקיום כל התנאים הבאים :

א) העובד הזר מתגורר בישראל או באחד מהיישובים הישראליים או באתרים הצבאיים.

ב) התאונה אירעה בדרכים המובילות ליישובים הנמצאים בשליטה ביטחונית ישראלית ("שטח C") להבדיל מהדרכים הנמצאות באוטונומיה הפלשתינית.

טיפ: ניתן להעזר במחלקת החקירות בסניף ירושלים לצורך קביעה אם מקום הפגיעה נמצא בשטחי האוטונומיה הפלשתינית

ג) בתאונת דרכים ברכב מנועי – הרכב בבעלות תושב ישראל באזור או תאגיד הרשום בישראל.

ד) הרכב היה נהוג בידי תושב ישראל או תושב ישראל באזור.

1. קביעת מעמד

קביעת המעמד הינה בסמכות תחום הביטוח שבגבייה בהתאם לנתונים שיועברו אליהם ע"י פקיד תביעות נפגעי עבודה.

השלמת הפרטים החסרים לקביעת המעמד הינה באחריות פקיד הגבייה.

2. אופן הטיפול בתביעה של עובד זר

התקבלה תביעה של עובד זר בה חסרים מסמכים ו/או פרטים חיוניים להחלטה בתביעה, כמפורט להלן:
לא המציא התובע תעודת זהות / דרכון כנדרש,
התובע לא חתם על טופס התביעה

1. התביעה תוחזר לתובע או לבא כוחו, לאחר הקמתה במערכת מבוטח, עפ"י מספר הדרכון/אשרה שצוינו בטופס התביעה, הזרמתה ודחייתה במערכת דמי פגיעה, כתביעה שהוחזרה, בצירוף מכתב מתאים.

- במידה והתובע יחזיר את התביעה בצירוף הדרכון / תעודות הזיהוי עד 30 יום מהיום שבו הוחזרה לו התביעה, יחשב המועד שבו התקבלה התביעה לראשונה כמועד הגשת התביעה.

- במידה והתובע יחזיר את התביעה לאחר 30 יום לאחר שהוחזרה לו התביעה, יחשב המועד שבו התקבלה התביעה כמועד הגשת התביעה

עם קבלת הדרכון וחידוש הטיפול יש להעביר ליוסי איפרגן את צילום הדרכון לסיום תהליך ההקמה במערכת מבוטח.

2. חסרה חתימה וחותמת המעביד, יש להזרים מספר תיק פיקטיבי באמצעות הרפרנט במשרד הראשי, ולאחר קבלת פרטי המעסיק לעדכן הפרטים בקובץ.

3 במקרים שלהלן יפנה פקיד התביעות בדרישה להשלמת הפרטים החסרים:

תלושי שכר או הוכחות על שכר

פרטי מעסיק חלקיים

העדר חשבון בנק... וכו'

4. טיפול בפליטים מסודן ומאריטראה

סודנים המגיעים לעבודה ישירות מהגבול או מהרחוב, מצוידים באישור מהאו"ם בדבר היותם פליטים המבקשים מקלט מדיני בישראל.

פליטים אלו רשאים לעבוד בישראל, ועל המעסיקים נאכפים הוראות חוק עובדים זרים, דיני העבודה בישראל [תשלום שכר מינימום, חוק שעות עבודה ומנוחה], ביטוחם בביטוח רפואי ועוד.

דינם של אותם פליטים סודנים הוא אפוא, כדין עובדים זרים השוהים כדין בישראל.

הפליטים הסודנים אינם מקבלים בארץ דרכון חדש, אלא אשרת שהייה.

לפיכך, אם הגיעו עם מספר דרכון סודני, יש להקימו במבוטח עם מספר הדרכון,

מי שהגיע ללא כל מסמכים, תוזרם התביעה לפי המספר שניתן לו ע"י האו"ם במסגרת הטיפול בבקשה למקלט מדיני.

5

למניעת כפל, במקרים שיש גם דרכון סודני וגם מספר באו"ם או שמספר הדרכון אינו תואם את למספר שצויין ע"ג טופס התביעה, יש לבקש מיחידת הבקרה במשרד הראשי / מר יוסי איפרגן, לעדכן את מספר הדרכון במערכת מבוטח באמצעות טופס מתן מספר מזהה לדרכוניסטים בצירוף צילום הדרכון.

5 לא המציא התובע פרטים חיוניים לאיתור המעסיק, ונבצר מפקיד התביעות לאתרו תדחה התביעה עפ"י הוראות תקנה 8 לתקנות בדבר הגשת תביעה לגמלה ואופן תשלומה

6 התקבלו המסמכים ועדיין נדרשת חקירה הכרחית לעניין קיום יחסי עובד מעביד תתבצע חקירה/תשאול בתנאים הבאים:

תקופת עבודה קצרה (2 – 3 חודשים). בהמלצת אגף הגביה, יש להוציא לחקירה לאמות יחסי עובד מעביד ותשלום דמי הביטוח

7. הזמנת תושבי שטחים / הורים שכולים תושבי שטחים לחקירה

יש להעביר את התיק למח' חקירות בסניף תוך ציון שם וכתובת עו"ד המייצג בתיק.

מחלקת החקירות תזמן את המבוטח/הורים לחקירה בסניף באמצעות עו"ד. במידה ולתובע(ים) אין מייצג – הפנייה תופנה ישירות אליהם.

אם תושב השטחים או המייצג לא מצליחים להשיג אישור כניסה מה"רשות המאשרת" יש להעביר אלינו את המכתב בו הודיעה לו הרשות את החלטתה על דחיית בקשתו להיכנס לישראל.

8. נמצא שנתקיימו יחסי עובד ומעביד ונסיבות הפגיעה ברורות אולם בהעדר

הוכחות על שכר ברבע השנה לא ניתן לסיים הטיפול, יבחן מעמדו של התובע והבסיס יקבע על פי שכר מינימום ליום או לחודש, הכל לפי מעמדו של התובע בעת הפגיעה.

במידה והתובע מערער על קביעת הבסיס, יש להעביר התיק לגביה ולבקש את עמדתם לגבי הכנסת התובע ברבע השנה

9. עם קבלת תוצאות החקירה יועבר התיק לפקיד הגבייה לבדיקת קיום יחסי עובד מעביד, ותשלום דמי ביטוח כנדרש.

10. החליט פקיד הגבייה שלא נתקיימו יחסי עובד מעביד – ישלח פקיד הגבייה לתובע ולמעסיק הודעה בדבר היעדר קיום יחסי עובד מעביד. החלטתו מחייבת את פקיד התביעות בנפגעי עבודה.

הודעה מנומקת של פקיד הגבייה (לעובד ולמעבידו) תופיע גם במערכת גל"ש במסך 311.

החלטת פקיד הגבייה מתעדכנת במערכת מבוטח ויוצרת "מטלה" במערכת גמלאות כללי, מטלה המיועדת לפקיד התביעות נפגעי עבודה. בעתיד תפתח באופן אוטומטי "מטלה/חלונית" באמצעותה נראה את המכתב שהגבייה שלחה לעובד ולמעביד ובו פירוט החלטת (הגבייה) שלא נמצאו יחסי עובד מעביד, והחלטתם תמנע אשור התביעה בנפגעי עבודה, ותשתלב כנימוק ראשוני במכתב הדחיה של התביעה לנפגעי עבודה.

11. החליט פקיד התביעות לדחות התביעה יציין במכתב הדחייה את כל הנימוקים הרלוונטיים:

- אינו מבוטח כשכיר לפי סעיף 75 (1) לחוק
- אינו עונה לתנאי הביטוח של העובד העצמאי כאמור בסעיף 77(א).
- לא נפגע תוך כדי ועקב העבודה – סעיף 79 לחוק.

12. סירב מעביד לשתף פעולה או להיחקר, המשך הטיפול בקביעת המעמד יועבר לגביה, תוך סיכום והצגת העובדות הרלוונטיות.

13. אם קיימת מחלוקת בין פקיד גבייה לפקיד תביעות לעניין מעמד התובע יועבר התיק להחלטת מנהל תחום הגבייה בסניף.

7

ח. זכאות לתשלום גימלה לעובד זר

324ב. שלילת גמלה משוהה שלא כדין

- (א) לא תשלום גמלה לשוהה שלא כדין, כמשמעותו בסעיף 13 בחוק הכניסה לישראל (בסעיף זה - שוהה שלא כדין) בעד תקופת שהותו כאמור.
- (ב) על אף הוראות סעיף קטן (א), מי שמשתלמת לו גמלה ונעשה שוהה שלא כדין, יופסק לו תשלום הגמלה בעד תקופת שהותו שלא כדין לפי הוראות הסעיף הקטן האמור, החל בתום 30 ימים מיום שנעשה שוהה שלא כדין.

1. הוראות החוק לא יחולו על מתן גמלה בעין, היינו על טיפול רפואי, והנפגע יהיה זכאי לקבל טיפול רפואי כנפגע עבודה גם אם אינו שוהה כדין.

2. הוראות החוק לא יחולו על תשלום מענק נכות מעבודה, כיוון שהמענק אינו בגדר תשלום בעד תקופה.

3. התשלום בעד תקופת שהות בלתי חוקית נשלל ובצאת העובד חזרה לארצו יקבל רק את הגמלה המגיעה לו ממועד יציאתו לחו"ל (ממועד זה הפסיק לשהות בישראל).

4. אם תינתן אשרת שהייה רטרואקטיבית – תשולם הגמלה לתקופה הרטרואקטיבית.

5. "שהות כדין" - כל אשרה לפי חוק הכניסה לישראל המתירה לעובד הזר לשהות בישראל, בין אם כוללת אשרת עבודה ובין אם לאו.

הנחיות מפורטות לביצוע – התשלום נתנו בחוזר נע/1380 מיום 4.3.2003, ואלה עיקרן,

1. דמי הפגיעה לא ישולמו עד להצגת אשרת שהייה כדין, אולם ניתן לאשר את התביעה עקרונית לצורך קבלת טיפול רפואי.

2. אשרה שפג תוקפה על פי סעיף 324 ב. (ב) נשללת הגמלה בתום 30 יום מסיום התוקף. אם תקופת דמי הפגיעה חלה בתוך 30 יום, ניתן לשלם את הגמלה, עד תום 30 יום האמורים.

דמי הפגיעה לתקופה שמעבר ל – 30 יום ישללו על סמך סעיף 324 ב. (ב) לחוק.

חזר העובד לארצו, בטרם אושרה התביעה, ולא נמצא בקובץ משרד הפנים, ישולמו דמי הפגיעה במלואם

8

3. הוראות סעיף 324 ב. לחוק לא יחולו על מענק נכות מעבודה, לפיכך המענק ישולם לעובד ללא בדיקת שהות כדין בארץ.

4. מקבלי קצבת נכות צמיתה, שעפ"י המידע בקובץ משרד הפנים, לא יצאו את הארץ, ותוקף השהות פג - תופסק הקצבה בתום 30 יום מהיום שבו פג תוקף האשרה

החוזר נכתב על ידי גלילה אבידור, רחל כהן, אתי מור ואורלי פרחי, ועל כך תודה לכולן.

ב ב ר כ ה,

צביקה כהן

מנהל אגף א' ביטוח נפגעי עבודה

ומנהל אגף זקנה ושירים

העתק: מר יגאל ברזני, סמנכ"ל ביטוח וגבייה
מר דני זקן, עו"ד, מנהל אגף א' ביטוח וגבייה

**מסגרת הביטוח בנפגעי עבודה למי שאינו תושב ישראל ונפגע
תוך כדי עבודה**

באזור	בישראל	מקום הפגיעה מעביד
<p>סעיף 378 א - מחיל את הביטוח על העובד הזר גם בישובים או באתרים הצבאיים.</p> <p>מי שנשלח לעבוד באזור "בתפקיד" – מבוטח בביטוח נפגעי עבודה.</p> <p>בתאונה בדרך לעבודה - בתנאים שיפורטו בטבלה הבאה</p>	<p>העובד מבוטח בביטוח נפגעי עבודה (כולל העובדים הזרים ותושבי השטחים)</p>	<p>מעביד אזרח ישראלי/ מי שחל עליו חוק השבות/ מעביד תושב ישראל / תושב ישראל באזור</p>
<p>אינו מבוטח לפי סעיף 76 א</p>	<p>העובד מבוטח, אולם הוא חייב בתשלום דמי ביטוח בעד עצמו לפי תקנה 1(4) לתקנות בדבר הוראות מיוחדות לתשלום דמי ביטוח. יצוין כי הוראות התקנה אינן חלות כאשר למעביד יש כתובת למסירת מכתבים בישראל.</p> <p>♥ העובד לא חייב ברישום מוקדם</p>	<p>מעביד אינו תושב ישראל</p>

9

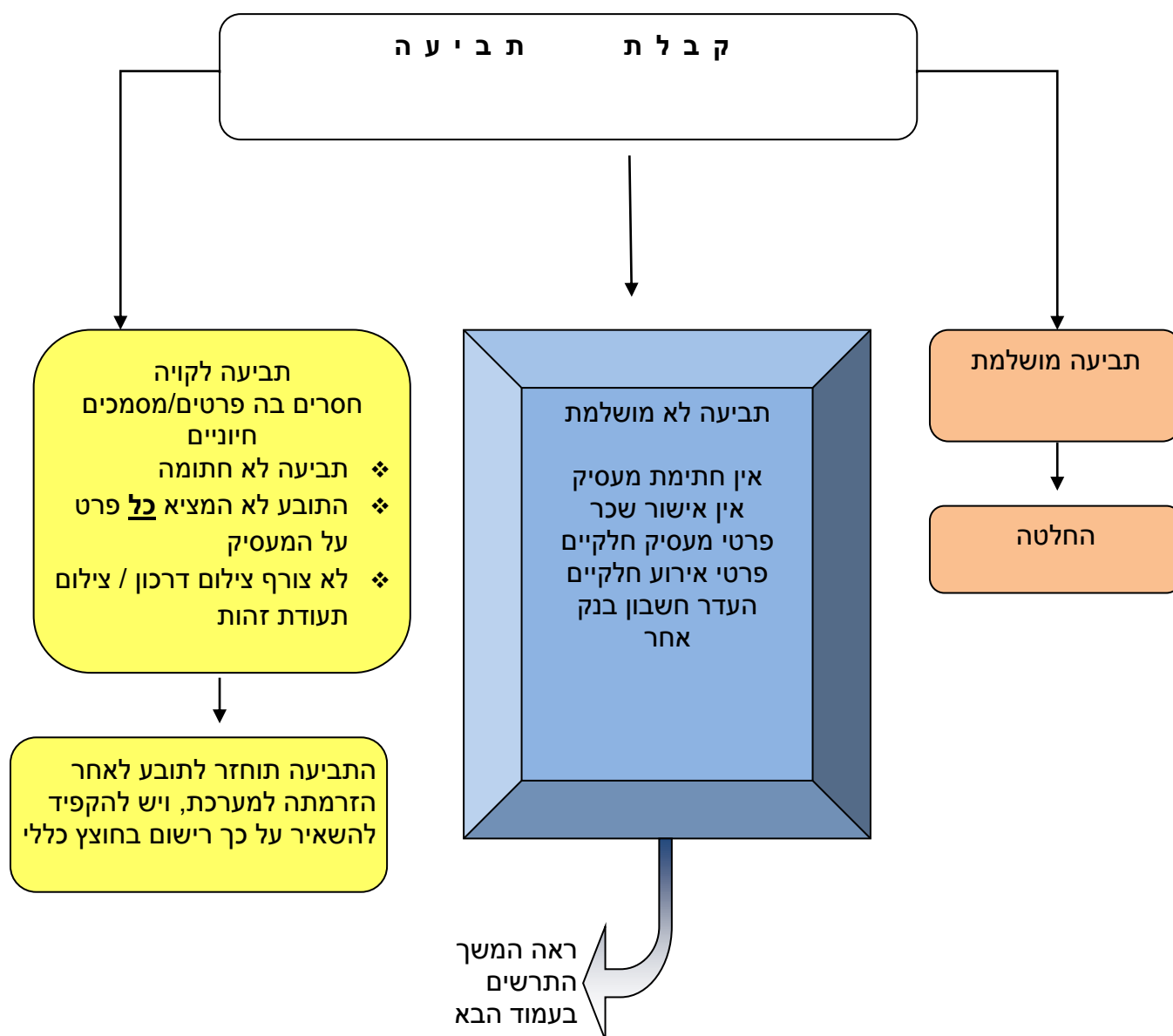
**מסגרת הביטוח בנפגעי עבודה למי שאינו תושב ישראל ונפגע
באזור בדרך לעבודה**

<p>העובד הזר <u>לא</u> מתגורר בישראל או בישובים / באתרים הצבאיים (לרוב מדובר בתושב השטחים)</p>	<p>העובד הזר מתגורר בישראל או בישובים / באתרים הצבאיים (לרוב מדובר בעובד זר שאינו תושב השטחים)</p>	<p>מקום מגורים של העובד מעביד</p>
<p>לפי סעיף 378(ג)(1) הוא יהיה מבוטח בדרכו רק בתאונות שאירעה בשטח ישראל או בתאונות שאירעו בישובים או האתרים הצבאיים באזור</p> <p>♥ בתאונה מחוץ לתחום הישובים הישראליים ביהודה ושומרון – העובד לא מבוטח בביטוח נפגעי עבודה</p>	<p>לפי סעיף 378א(ג)(2)(א+ב) העובד מבוטח בדרך בתאונות שאירעו בשטח ישראל וכן בתוך הישובים או האתרים הצבאיים באזור.</p> <p>יחד עם זאת, אם התאונה אירעה בדרך [באזור] מחוץ לישובים היא תוכר בהתקיים כל התנאים שלהלן</p> <ul style="list-style-type: none"> • התאונה לא אירעה בשטחי האוטונומיה. • תנאי נוסף שחייב להתקיים, שמדובר בתאונת דרכים – והרכב בבעלות תושב ישראל או תושב ישראל באזור, • כמו כן בעת התאונה הרכב היה נהוג בידי תושב ישראל או תושב ישראל באזור 	<p>מעביד אזרח ישראלי/ מי שחל עליו חוק השבות / מעביד תושב ישראל / תושב ישראל באזור</p>
<p>העובד אינו מבוטח</p>	<p>העובד אינו מבוטח</p>	<p>מעביד אינו תושב ישראל</p>

תרשים זרימה לתהליך הטיפול בתביעות של עובדים זרים / עובדי שטחים

11

תרשים זרימה לתהליך הטיפול בתביעה לא מושלמת של עובדים זרים / עובדי שטחים

